

Університет імені Альфреда Нобеля

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії
« 15 » _____ 20 17 р.

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ЕКЗАМЕНУ НА НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ МАГІСТРА

зі спеціальності
072 – «Фінанси, банківська справа та страхування»

Затверджено на засіданні
приймальної комісії
Протокол № 3 від «20» лютого 2017 р.

Дніпро
2017

Університет імені Альфреда Нобеля

ЗАТВЕРДЖЕНО
Голова приймальної комісії

«_____» _____ 20__ р.

ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ЕКЗАМЕНУ НА НАВЧАННЯ ЗА ПРОГРАМОЮ МАГІСТРА

зі спеціальності

072 – «Фінанси, банківська справа та страхування»

Затверджено на засіданні
приймальної комісії
Протокол № 3 від «20» лютого 2017 р.

**Дніпро
2017**

Програма додаткового фахового екзамену на навчання за програмою магістра П.Й. Атамас. - Дніпро: Вид-во Університету Альфреда Нобеля, 2017. – 9 с.

Укладачі: члени фахової атестаційної комісії:

П.Й. Атамас, кандидат економічних наук, професор;

М.М. Вакулич, кандидат економічних наук, доцент;

І.В. Олійник, викладач.

Розглянуто і схвалено на засіданні кафедри міжнародних фінансів, обліку та оподаткування

Протокол № 7 від 07 лютого 2017 р.

Відповідальний за випуск: Атамас П.Й., к.е.н., професор, голова фахової атестаційної комісії зі спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування.

ЗМІСТ

1. Загальні положення.....	3
2. Змістова програма екзамену.....	3
3. Орієнтовний перелік питань для підготовки.....	5
4. Критерії оцінювання результатів вступних випробувань.....	5
5. Література.....	6

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Мета додаткового фахового екзамену – з'ясування рівня теоретичних знань та практичних навичок осіб, що одержали ступінь бакалавра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю та виявили бажання навчатися за програмою магістра зі спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» на предмет визначення здатності вступників засвоювати відповідні фахові навчальні програми.

Програма додаткового фахового екзамену охоплює коло питань, згрупованих в дисципліну «Страхування».

Під час підготовки до додаткового фахового екзамену рекомендується користуватися літературою, список якої наведено наприкінці комплексу матеріалів.

Під час проведення додаткових фахових екзаменів на навчання за програмою магістра осіб, що одержали ступінь бакалавра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста, здобутого за іншою спеціальністю, екзаменаційна комісія визначає ступінь готовності вступника до опанування програмного матеріалу.

Під час екзамену вступник повинен дати максимально повні відповіді. Кожен член екзаменаційної комісії оцінює якість кожної відповіді, фіксуючи своє рішення письмово.

2. ЗМІСТОВА ПРОГРАМА ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ЕКЗАМЕНУ

СТРАХУВАННЯ

Економічні основи страхування. Галузі страхування

Історія виникнення та розвитку страхування. Страховики та страхувальники. Вигодонабувачі. Галузі страхування: майнове страхування, особисте страхування, страхування відповідальності. Добровільне та обов'язкове страхування: необхідність, доцільність, законодавча база. Види обов'язкового страхування. Розвиток страхового ринку України.

Основні документи та умови страхування

Документи, необхідні для укладання договору страхування. Заява страхувальника. Правила страхування. Страховий поліс. Зміст страхового полісу. Необхідність полісу. Договір страхування. Основний зміст договору страхування. Обов'язки страховика. Обов'язки страхувальника. Припинення

дії договору страхування. Причини для відмови у виплаті страхових відшкодувань.

Фінансові аспекти діяльності страховиків

Доходи страховика. Витрати страховика. Прибуток страхової компанії. Оподаткування страхової діяльності. Порядок формування та забезпечення страхових резервів. Резерви незароблених премій. Технічні резерви. Математичні резерви. Умови забезпечення платоспроможності страховика. Рейтинги страховиків.

Основи актуарних розрахунків

Необхідність та функції актуарних розрахунків. Страховий тариф та його структура. Здійснення актуарних розрахунків для ризикових видів страхування. Актуарні розрахунки при страхуванні життя.

Майнове страхування

Страхування майна як галузь страхування. Об'єкти страхування. Інтереси та майно, що не підлягають страхуванню. Ризики в страхуванні майна. Страхування майна громадян. Страхування майна юридичних осіб. Страхування автотранспорту. Основний та додатковий договір страхування. Оцінка вартості майна та збитків у страхуванні. Франшиза: умовна та безумовна.

Авіаційне страхування

Сутність авіаційного страхування. Обов'язкове авіаційне страхування цивільної авіації. Страхові суми. Страхові тарифи.

Морське страхування

Сутність морського страхування. Види морського страхування. Каско суден. Страхування вантажів (карго). Страхова відповідальність судновласників і фрахтувальників. Інші види морського страхування.

Страхування фінансово-кредитних ризиків

Економічний зміст страхування фінансово-кредитних ризиків. Організаційні форми страхування кредитів. Страхування депозитів. Страхування лізингу. Страхування інвестицій. Страхування підприємницьких ризиків.

Страхування технічних ризиків

Об'єкт страхування, ризики, тарифи. Страхування всіх ризиків підрядника. Страхування будівельно-монтажних ризиків. Страхування

обладнання. Страхування машин та електронних пристроїв. Міжнародна асоціація страховиків машин та обладнання.

Особисте страхування

Особисте страхування як галузь страхування: страхування життя, пенсійне страхування, страхування від нещасних випадків, медичне страхування, страхування здоров'я. Обставини, при яких не виплачується компенсація. Страхові випадки в особистому страхуванні. Обов'язкові види особистого страхування. Страхові суми і страхові тарифи. Порядок здійснення страхових виплат.

Страхування відповідальності

Страхування відповідальності як галузь страхування. Специфіка страхування відповідальності. Види страхування відповідальності: страхування цивільної відповідальності, страхування професійної відповідальності. Страхування відповідальності підприємств, страхування ділової відповідальності. Основні професії, відповідальність по яким страхується. Умови, при яких страхова компанія не сплачує компенсацію. Приклади страхових тарифів.

Перестраховання

Сутність та необхідність перестраховання. Співстраховання. Фінансовий механізм перестраховання. Цеденти та цесіонери. Ретроцесіонери. Цесія та ретроцесія. Тант'єма. Факультативне та облігаторне перестраховання. Договори пропорційного та непропорційного перестраховання: квотні, ексцедентні, ексцедента збитку, ексцедента збитковості.

Регулювання страхової діяльності в Україні та світі

Законодавча та нормативна база страхової діяльності в Україні. Органи державного регулювання страхової діяльності в Україні. Порядок ліцензування страхової діяльності. Види страхової діяльності, що підлягають ліцензуванню. Державний контроль за здійсненням страхової діяльності. Статутний капітал страховиків. Обов'язки страховиків.

Міжнародний ринок страхування

Необхідність міжнародного страхування. Учасники міжнародного страхування. Транснаціональні страхові компанії. Міжнародні страхові організації: міжнародна асоціація зі страхування кредитів, міжнародна спілка морського страхування, міжнародна спілка страхування кредитів, міжнародна спілка страховиків технічних ризиків, міжнародна асоціація судновласників, міжнародна морська організація.

3. ОРІЄНТОВНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ

1. Загальна характеристика становлення і розвитку страхового ринку України.
2. Функції страхування.
3. Види обов'язкового страхування.
4. Види добровільного страхування.
5. Поняття, зміст і основні вимоги до договорів страхування.
6. Права та обов'язки страховика .
7. Права та обов'язки страхувальника.
8. Припинення дії договору страхування.
9. Страхова сума. Порядок її визначення.
10. Страховий тариф, платіж.
11. Франшиза: умовна та безумовна.
12. Підстави для відмови у виплаті страхового відшкодування.
13. Державне регулювання страхової діяльності.
14. Сутність і роль перестрахування.
15. Доходи та витрати страховика.
16. Оподаткування страхової діяльності.
17. Резерви незароблених премій.
18. Умови забезпечення платоспроможності страховика.
19. Необхідність та функції актуарних розрахунків. Страховий тариф та його структура.
20. Здійснення актуарних розрахунків для ризикових видів страхування.
21. Актуарні розрахунки при страхуванні життя.
22. Страхування транспортних засобів.
23. Страхування майна юридичних осіб.
24. Авіаційне страхування.
25. Морське страхування.
26. Страхування фінансово-кредитних ризиків
27. Страхування технічних ризиків
28. Страхування вантажів.
29. Страхування життя та його основні види.
30. Страхування цивільної відповідальності власників транспортних засобів, "Зелена картка".
31. Страхування домашнього майна.
32. Страхування від нещасних випадків.
33. Медичне страхування.
34. Страхування пенсій.

35. Страхування професійної відповідальності.
36. Добровільне страхування майна підприємств.
37. Ліцензування страхової діяльності.
38. Види договорів перестрахування.
39. Учасники міжнародних страхових відносин.
40. Міжнародні страхові організації.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ВСТУПНИХ ВИПРОБУВАНЬ

4.1. Для конкурсного відбору вступників, що мають диплом за ступенем бакалавра або освітньо-кваліфікаційним рівнем спеціаліста за іншою спеціальністю, при прийомі для здобуття ступеня магістра – проводиться додатковий фаховий екзамен зі страхування.

Додатковий фаховий екзамен має на меті визначити встановити можливість випускників інших спеціальностей (за виключенням тих, хто має кваліфікацію бакалавра або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста зі споріднених спеціальностей) навчатися за магістерською програмою зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування».

В процесі екзамену комісія повинна оцінити:

1. Системність мислення, вміння пов'язувати окремі проблеми чи частини явища в єдине ціле.
2. Вміння логічно та послідовно викладати свої думки.
3. Обсяг знань з основ страхування.

Оцінка за результатами додаткового фахового екзамену виставляється за 100-бальною шкалою.

4.2. Крім додаткового фахового екзамену вступники на програму магістра на основі базової та повної вищої освіти обов'язково складають фаховий екзамен та екзамен з іноземної мови, які оцінюються за 100-бальною шкалою (див. «Методичні матеріали до вступних випробувань на навчання за програмою магістра» та «Методичні матеріали до вступних випробувань з іноземної мови на навчання за програмою магістра»).

4.3. Враховується також середній бал додатку до диплома бакалавра (див. «Методичні матеріали до вступних випробувань на навчання за програмою магістра»).

4.4. У разі, якщо вступник *має однакові конкурсні бали* під час конкурсного відбору враховуються *додаткові бали* за участь в олімпіадах, конкурсах, турнірах, наявність публікацій науково-дослідницького характеру, що відповідають на пряму підготовки (див. «Методичні матеріали до вступних випробувань на навчання за програмою магістра»).

5. ЛІТЕРАТУРА

1. Александрова М. М. Страхування: / М.М. Александрова. Навчально-методичний посібник.-К.:ЦУЛ, 2010. –208 с.
2. Горбач Л. М. Страхова справа: / Л.М. Горбач. Навчальний посібник. - К.:Кондор, 2010. – 252 с. (*базовий підручник*)
 1. І.О.Ковтун, М.П. Денісенко, В.Г.Кабанов. Основи актуарних розрахунків. – Навчальний посібник. – К.: «ВД «Професіонал», 2008. – 480 с.
 2. Осадець М.І. Страхування. / М.І. Осадець. Навчальний посібник. - К.: КНЕУ, 2000 р. – 316 с.
 3. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування в зв'язку з тимчасовою втратою працездатності і витратами, обумовленими народженням і похованням Закон України від 18.01.2001 р. № 2240-III із змінами, внесеними згідно із Законом N 2856-VI від 23.12.2010 р.
 4. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування від нещасливого випадку на виробництві і фаховому захворюванні, що спричинили за собою втрату працездатності Закон України від 23.09.1999 р. № 1105-XIV із змінами, внесеними згідно із Законом N 2464-VI від 08.07.2010 р.
 5. Про загальнообов'язкове державне соціальне страхування на випадок безробіття Закон України від 02.03.2000 р. № 1533-III із змінами, внесеними згідно із Законом N 3280-VI від 21.04.2011 р.
 6. Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування Закон України №2464-VI від 08.07.2010 із змінами, внесеними згідно із Законом N N 4814-VI від 22.05.2012 р.
 7. Про пенсійне забезпечення Закон України від 05.11.1991 р. № 1788-XII із змінами, внесеними згідно із Законом N 3668-VI від 08.07.2011 р.
 8. Про порядок формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування Постанова Правління Пенсійного Фонду України №22-2 від 08.10.2010 року із змінами, внесеними згідно з Постановами Пенсійного Фонду N 32-3 від 25.10.2011 р.
 9. Про страхування Закон України N 85/96-ВР від 7 березня 1996 року із змінами, внесеними згідно із Законом N 4270-VI від 22.12.2011 р.
 1. Офіційний сайт НБУ [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.bank.gov.ua/bank_supervision/Dynamics/2001-last.htm/
 2. Офіційний сайт Державної служби статистики України – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
 3. Офіційний сайт Національної комісії з цінних паперів та фондового ринку – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://nssmc.gov.ua/>.

4. Офіційний сайт Національної комісії, яка здійснює державне регулювання у сфері ринків фінансових послуг України – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.dfp.gov.ua>.
5. Інформація АУБ про фінансові результати діяльності комерційних банків. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.Ufc.com.ua>.
6. Офіційний сайт Форекс клуб – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.fxclub.org>
7. Офіційний сайт першої фондової торговельної системи – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.pfts.com>.
8. Офіційний сайт Української фінансової системи України – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ufs.kiev.ua>
9. Офіційний сайт Української фондової біржі – [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.ukrse.kiev.ua>.
10. Офіційний сайт Верховної Ради України www.rada.gov.ua
11. Сайт страхового ринку України. www.insurancetop.com.

Навчальне видання
Програма додаткового фахового екзамену на навчання
за програмою магістра

Підписано до друку Формат 60 X 84/16. Ум. друк. арк. 0,5
Оперативна поліграфія. Зам. № . Тираж прим.

Університет Альфреда Нобеля.
49000, м. Дніпро, вул. Січеславська Набережна, 18.

Лист погодження

Випускаючий підрозділ: кафедра міжнародних фінансів, обліку та оподаткування

	<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Розробив	Зав. кафедри	Атамас П.Й.		
Розробив	доцент	Вакулич М.М.		
Розробив	викладач	Олійник І.В.		

Затверджено на засіданні кафедри:
Протокол № 7 від 07 лютого 2017 р.

Завідувач кафедри _____

Атамас П.Й.

Документ узгоджено:

<i>Посада</i>	<i>ПІБ</i>	<i>Підпис</i>	<i>Дата</i>
Проректор із забезпечення якості вищої освіти	Глуха Г.Я.		
Начальник департаменту дидактики	Шкура І.С.		
Методист департаменту дидактики	Тімофєєнко Л.П.		
Відповідальний секретар приймальної комісії	Бойко Л.Г.		